

ТМ	Г. XXXIII	Бр. 1	Стр. 241 - 250	Ниш	јануар - март	2009.
----	-----------	-------	----------------	-----	---------------	-------

UDK 510.21:929 Milan T

Био-библиографија

Примљено: 5.1.2009.

Драгољуб Б. Ђорђевић

Машински факултет

Ниш

МИЛАН ТАСИЋ – ФИЛОЗОФ НАУКЕ И ФИЛОЗОФСКИ ПРЕВОДИЛАЦ*

Резиме

У тексту се даје сажета биографија са изводом из библиографије др Милана Тасића, редовног професора Учитељског факултета (у Врању) Универзитета у Нишу, познатог српског филозофа науке, тачније филозофа математике и филозофског преводиоца. Професор Тасић је задужио српску филозофију неколиким вредним књигама и чланцима из филозофије математике, а посебно преводима дела и чланака Аристотела, Светог Августина, Томе Аквинског, Лајбница, Спинозе, Декарта, Волтера, Попера, Колаковског... Преводи са старогрчког, латинског, француског, енглеског, руског и македонског језика.

Кључне речи: Милан Тасић, филозофија науке, филозофија математике, филозофско превођење, Универзитет у Нишу

Др Милан Тасић је рођен 30. новембра 1946. године, у селу Буштрању, у општини Бујановац. У Другом светском рату, отац му је припадао четничком покрету у земљи. У школу је пошао са четири и по године.

brkab@junis.ni.ac.yu

* Стремљено у оквиру пројекта *Култура мира, идентитети и међуетнички односи у Србији и на Балкану у процесу евроинтеграције* (149014Д), који се изводи на Филозофском факултету у Нишу, а финансира га Министарство науке и технолошког развоја РС.

Редакција ће у неколико следећих бројева представити по једног наставника, тј. научника из друштвено-хуманистичких дисциплина – филозофије, социологије, психологије, права, економије... – стално упошљеног на Универзитету у Нишу. Поред сажете био-библиографије, изабраник ће бити представљен већ објављеним радом, за који држи да му је репрезентативан, и посебно писаним чланком за ову прилику. Ризик првенствено субјективног одабира – али није реч само о њему – преузима главни и одговорни уредник часописа, верујући да тиме потпомаже афирмацију нишке академске заједнице друштвених научника у српским и ширим оквирима.

Завршио је гимназију у Врању 1963. год., а на Вишој педагошкој школи у Нишу, одељење у Врању, на Групи за математику, дипломирао за мање од годину дана (1965 године, пошто је уписан 1964). Као наставник математике радио је, потом, у Основној школи у Косовској Митровици, да би после дипломирања на ПМФ–у у Скопљу 1970. год. – читаве студије је, иначе, окончао за две и по године – био запошљен у средњој школи у Врању.

Од школске 1971/72. г. до октобра 1995. радио је као асистент математике на Електротехничком, Математичком и Пољопривредном факултету у Скопљу, односно држао предавања на Универзитету у Алжиру – од 1985. до 1989. године – да би, у међувремену, користио и стипендију француске владе у Паризу (школске 1979/80. године, на Сорбони).

Дипломирао је и на Групи за филозофију на Филозофском факултету у Скопљу 1980. год., као и на оној за класичне студије – грчки и латински језик – при истој високошколској институцији. Магистарски рад „Рекурзивни поступци у логици“ одбранио је 1975. г. на Природно-математичком факултету у Скопљу, а докторску дисертацију „Ка формализацији логичке негације“ 1992. г. на истоименом факултету у Београду. Обе радње су из области формалне, математичке, или симболичке логике.

На Учитељском факултету (у Врању) Универзитета у Нишу предаје *филозофију васпитања, етику и логику*, а на Филозофском факултету (у Косовској Митровици) Универзитета у Приштини *основе логике и логику са теоријом сазнања*. Бирао је 1995. године у звању доцента, 2003. у звање ванредног и 2008. у звање редовног професора за групу *филозофских предмета* на Учитељском факултету Универзитета у Нишу Врању, а 2003. и у звање ванредног професора за предмет *логика* на Филозофском факултету (Косовска Митровица) Универзитета у Приштини.

Учествовао је на Европским конгресима математичара у Паризу 1992. и Будимпешти 1996. год., Светским конгресима филозофа у Истамбулу 2003. и Сеулу 2008. године, на Конгресу руских филозофа у Москви 2005, Конгресу руских политиколога у Москви 2006. итд., као и на низу других домаћих и страних симпозијума и школа – „филозофских“ и „математичких“. Члан је Филозофског друштва Русије и редакције Међународног часописа за дискурс истраживања – *МАДИ*, који излази у Русији.

Објавио је осам књига и превео двадесетак филозофских дела. Ожењен је и има двоје деце. Живи у Врању.

СПИСАК РАДОВА
(који се односе на филозофију)

1. НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ¹

1. *Ка формализацији логичке негације*, докторска дисертација, Београд, 1991.
2. *Шелингова замисла на филозофијата на идентитетот*, Координати, Скопје, април, 1980.
3. *Хјумов гносеолошки увид*, Координати, Скопје, 1980.
4. *За поетиката*, Координати, Скопје, декември, 1981.
5. *Поговор уз дело: Декарт „Страсти душе“*, Графос, Београд 1982.
6. *Идеалот на единствената наука (кон филозофијата на Бенедикт Спиноза)*, Координати, Скопје, март, 1983.
7. *Уз Математичке рукописе Карла Маркса*, Годишен зборник на Филозофскиот факултет, Скопје 1983.
8. *Колико је марксизам у праву*, Књижевна реч, Београд 1983.
9. *Поговор уз дело: Спиноза „Расправа о Богу ...“*, Графос, Београд 1987.
10. *Поговор уз дело: св. Августин „Исповести“*, Графос, Београд 1988.
11. *Поговор уз дело: Спиноза „Метафизичке мисли“*, Графос, Београд 1988.
12. *Поговор уз дело: Тома Аквински „Биће и суштина“*, Модерна, Београд 1990.
13. *Поговор уз дело: Волтер „Филозофска писма“*, Графос, Београд 1990.
14. *Поговор уз дело: Аристотел „О небу“*, Графос, Београд 1990.
15. *The neg.-propositional calculus*, Publications de l'Institut Mathématique, Nouvelle série, том 50 (64) 1991, YU ISSN 0350 – 1302, с. 1 – 6.
16. *On Logical Wholeness of an (Axiomatic) Formal Theory*, Математички весник, Београд 1991, YU ISSN 0025 – 5165 , с. 49 – 56.
17. *Поговор уз дело: Анселм Кентерберијски „Прослогион“*, Модерна, Београд 1991.

¹ Не наводе се и „чисто“ математички радови (научни и стручни), књиге и збирке задатака.

18. *Поговор уз дело: Порфирије „Исагоге“*, Модерна, Београд 1992.
19. *Version intuitioniste du calcul des v -prédicats*, Macedonian Academy of Sciences and arts, XIV 2, Skopje 1993, ISSN 0351 – 3246, с. 5 – 12.
20. *A Gentzenian version of the neg.-predicate calculus*, Macedonian Academy of Sciences and arts, 1995, ISSN 0351 – 3246, с. 5 – 9.
21. *Једна аксиоматизација исказног рачуна*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, IV 1997, ISSN 0354-5997, с. 197 – 201.
22. *Уз Декартов математизам*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, V 1998, ISSN 0354 – 5997, с. 183 – 189.
23. *Кон Декартовиот математизам*, Филозофска трибина, Скопје, 11 1996, с. 141 – 149.
24. *The Independence of Axiom Schemata in the neg.-Propositional Calculus*, Logical Investigations, XX t. 3, Budapest 1996, с. 43 – 48.
25. *О једном n – исказном рачуну*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, V 1998, ISSN 0354 – 5997, с. 191 – 194.
26. *Есеј О Лајбницу I, II*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, VI/VII 1999/2000. г., ISSN 0354 – 5997, с. 43 – 50.
27. *О дванаест формалних система исказног типа*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, VII 2000, ISSN 0354 – 5997, с. 225 – 229.
28. *Трагом Хегеловог панлогизма*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, VIII 2001, ISSN 0354 – 5997, с. 17 – 26.
29. *О v -Буловим алгебрама*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, VIII 2001, ISSN 0354-5997, с. 145 – 151.
30. *Единог ефекат у науци о друштву*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, VIII 2001, ISSN 0354 – 5997, с. 153 – 157.
31. *Десет (доказа) формалних теорема у оквиру интуиционистичке верзије исказног рачуна v -P*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, X 2003, ISSN 0354-5997, с. 169 – 178.
32. *Пледаје за (једну) гносеократју*, Зборник радова Учитељског факултета у Врању, X 2003, ISSN 0354 – 5997, с. 23 – 30.

33. *Гносеократия или к вопросу о правлении просвещенных умов*, журнал "Философия, социология, культурология", 5 Майкоп (Россия) 2004, с. 146 – 153.
34. *Toward a formal theory of v -contradictions*, Journal of Logic, Athens XI 2004, p. 15 – 19.
35. *On sixteen propositional type formal systems*, Proceedings of the Philosophical Institute, Brasilia XXXIV 2004, p. 37 – 42.
36. *Како морална јединка изабире поретке вредности*, Зборник радова Учительског факултета у Врању, XI 2004, ISSN 0354-5997, с. 23 – 39.
37. *Ка онтолошкој одредби појма природног броја*, Зборник радова Учительског факултета у Врању, XI 2004, ISSN 0354-5997, с. 229 – 245.
38. *О онтолошко-гносеолошком статусу математичких ентитета: Платон, Јамблих, Прокл Дијадох*, Зборник радова Филозофског факултета у Косовској Митровици 2005, ISSN 0354-3293, с. 243 - 257.
39. *On the numeralwise representability of recursive functions within the v -arithmetical formalism*, Journal of Logic, Athens XII 2005, p. 29 - 31.
40. *Gödel's completeness theorem for the v -predicate calculus*, Revista de la Unión Logica Argentina, Ciudad de Buenos Aires XXVI 2005, p. 67 – 69.
41. *L'esquisse d'un calcul des v -predicats*, Revista de la Unión Logica Argentina, Ciudad de Buenos Aires XXV 2005, p. 19 – 27.
42. *On a (constructive) consistency proof in the v -arithmetical formalism (after Gentzen)*, Revista de la Unión Logica Argentina, Ciudad de Buenos Aires XXVIII 2006, p. 41 – 47.
43. *Gödel's incompleteness theorem in the v -arithmetical formalism*, Proceedings of the Philosophical Institute, Brasilia XXXVIII 2006, p. 9 – 12.
44. *Gentzen's Normal Form Theorem in the v -Arithmetical Formalism*, Proceedings of the Philosophical Institute, Brasilia XXXVII 2006, p. 5 – 11.
45. *Из мистике бројева*, Књижевне новине, Београд, јули – август 2007.
46. *Ка једном елементарном виду нужног образовања*, Књижевне новине, Београд, децембар 2007.
47. *О односу два система формалног типа*, Зборник радова Учительског факултета у Врању, XII 2007.
48. *Je li Pitagorejski број у самој основи Хегелове филозофије?*

Теме, Ниш 3/2007, ISSN 0353 -7919, с. 537 – 548.

49. *Поглед "одозго" на друштвену теорију,*

Зборник радова Учительског факултета у Врању, XII 2007.

50. *О једном "паралогичком" систему исказног типа, или формална варијанта логике противуречности,*

Зборник радова Филозофског факултета у Косовској Митровици, ISSN 0354 – 3293, XXXVI с. 17 – 24.

51. *On the Ontological and Epistemological Status of Mathematical Entities,*

Facta Universitatis Niš, vol. 7, No 1, 2008 pp. 95-108.

52. *Towards an ontological definition of natural number,* Parerga 2/2008, Warszawa, ISSN 1730-0274, с. 163 - 174.

2. НАУЧНИ СКУПОВИ

53. *Toward an non-classical predicate calculus,*

First International Symposium on Logic and Applications, Bulgarian Academy of Sciences, Varna 1990, s. 51 – 57.

54. *"Все устроено числом" (Пифагор) – Как это удостоверяется современными науками,*

Философия и будущее цивилизации, IV Российский философский конгрес, Москва 2005, с. 40.

55. *Косово и Метохија: прецедент котори будет вызывать всё новые толкования,*

IV Всероссийский конгресс политикологов, Москва 2006; Сборник докладов.

56. *Појам "енергије" и "настајања" у онтолошко-гносеолошком кључу,*

Зборник радова са скупа: Energy – the source of existance, Нови Сад 2006.

57. *On surpassing (in reason) forms of social violence; toward (political) action of world's philosophers, scientists, etc.*

Philosophy bridging civilizations and cultures, Proceedings, Varna 2006, pp. 86 – 99.

58. *Об некоторых воспитно-образовных дилеммах в СНГ,*

Образовательная и молодежная политика в России: проблемы и перспективы, Новосибирск 2006, материалы научной конференции, с. 38 – 39.

59. *Етички човек као исходите: на раскрићу квинтилеме: глобалистика, глобализација, глобализам, антиглобалистика, антиглобализација,*

125 година високог образовања у БиХ, Филозофски факултет, Пале 2007.

60. *О средишњем питању у педагошкој делатности,*

Дидактичко-методички аспекти промена у основношколском образовању, УФ Београд 2007.

61. *Косово и Метохија: што је послужило основом за незаконну колонизацију?*, Русска култура у систему модерног глобализованог света, Краснодар 2007, с. 21 – 32.

62. *Кант, Шелинг, ... - или креативизам, Филозофија математике*, Материјали Међународне научне конференције, МГУ Москва 2007, с. 280 – 287.

63. *Чему се (уште) филозофија?*,

Зборник на трудови од научне сбирке: Why still Philosophy? Скопје, 2007.

64. *On Ontological and Epistemological Status of Mathematical Entities*, 17th International Congress „Philosophy, Science, Beliefs, Finality“, Атина 2007.

65. *О неким „гибридним“ значењима неких централних појмова у култури*,

Семиотика културе и искуства, материјали, Краснодар 2007, с. 34 – 39.

66. *Број, облик, однос, ... – колико доносе они истину о стварности?*,

Школа у природи, научни скуп, Врање 2007.

67. *О „таблици вредности“ моралне јединке пред информационом вихором*,

Информационе и комуникационе науке у променама у Русији, Краснодар 2007, с. 143 – 146.

68. XX World Congress of Philosophy, *On What Should Be Before All in the Philosophy of Mathematics*, Abstracts, pp. 498 – 499, July 30 – August 5, 2008, Seoul, Korea.

69. *Round Table, XX WCP Rethinking Philosophy Today* (тема испред Филозофског друштва Русије) Seoul 2008.

3. НАУЧНИ ПРОЈЕКТИ

70. *Уз етички рељеф песама косовског циклуса*,

Друштво и култура Срба Косова и Метохије, Косовска Митровица 2006, ISBN 86 – 85047 – 08 - 0, с. 211 – 227.

71. *„Плач Јеремијин“ у косовским песамама-тужбалицама*,

Историја и књижевност Срба Косова и Метохије, Косовска Митровица 2007, ISBN 978 - 86 – 85047 – 11 - 4, с. 207 – 218.

4. КЊИГЕ

72. *Филозофија. (Историја). Стари и средњи век*,

Издавач Forum Ethicorum, 2001, Београд, стр. 249. Друго издање 2007.

73. *Филозофија. (Хрестоматија). Стари и средњи век*, Издавач Forum Ethicorum, 2001, Београд, стр. 199.
 74. *Формална, симболичка или математичка логика*, Издавач Forum Ethicorum, 2002, Београд, стр. 186.
 75. *Математика математике*, Издавач Forum Ethicorum, 2004, Београд, стр. 185.
 76. *Филозофи. Нови век и савремено доба* (рукопис).

5. ПРЕВОДИ (ФИЛОЗОФСКИХ) ДЕЛА

77. Декарт: *Страсти душе*, Графос, Београд 1982.
 78. Лајбниц: *Нови огледи о људском разуму*, Веселин Маслеша, Сарајево 1985
 79. Спиноза *Расправа о Богу*, Графос, Београд 1987.
 80. Св. Августин: *Исповести*, Графос, Београд 1988.
 81. Спиноза: *Метафизичке мисли*, Графос, Београд 1988.
 82. Рајнхарт и др.: *Историја логике*, Сремски Карловци 1988.
 83. Лајбниц: *Исповест филозофа*, Графос, Београд 1988.
 84. Аристотел: *О настајању и нестајању*, Графос, Београд 1989.
 85. Аристотел: *О небу*, Графос, Београд 1990.
 86. Волтер: *Филозофска писма*, Графос, Београд 1990.
 87. Св. Тома Аквински: *Биће и суштина*, Графос, Београд 1990.
 88. Анселм Кентербериски: *Прослогион*, Модерна, Београд 1991.
 89. Порфирије: *Исагоге*, Модерна, Београд 1992.
 90. Лајбниц: *Нови огледи о људском разуму*, Веселин Маслеша, Сарајево 1986; БИГЗ, Београд 1995.
 91. Декарт: *Геометрија*, Пајдеија, Београд (у припреми)
 92. Секст Емпиричар: *Против логичара* (необјављено).
 93. Карл Попер: *Беда историцизма*, Пајдеија, Београд (у припреми)
 94. Х. Маркузе: *Совјетски марксизам* (необјављено).
 95. Прокл Дијадох: *Коментар уз прву књигу Еуклидових Елемената* (необјављено).
 96. Јамблих: *Живот Питагоре* (необјављено).
 97. Бертранд Расел: *Лајбницова филозофија*, Пајдеија, Београд (у припреми).

6. ПРЕВОДИ ЧЛАНАКА

98. Р. Карнап: *Логистичко заснивање математике*, Дијалог, Сарајево 1985; Трета програма на радио Скопје.
 99. С. Беркер: *Реализам као филозофија математике*, Дијалог, Сарајево 1985; Трета програма на радио Скопје.
 100. П. Бернајс: *О платонизму у математици*,

- Дијалог, Сарајево 1985; Трета програма на радио Скопје.
101. А. Поенкаре: *Нееуклидске геометрије*,
Трећи програм радио Београда 2003;
Трета програма на радио Скопје.
102. К. Попер: *Вероватно мишљење; моје решење проблема индукције*,
Трећи програм радио Београда 2003.
103. Гаиси Такеути : *О делу Пола Бернајса и Курта Гедела*,
Трећи програм радио Београда 2003.
104. И Акчурин: *Зенонове апорије, топологија и савремена физика*,
Трећи програм радио Београда 2003.
105. Жан Диједоне: *Модерни аксиоматски методи и основи математике*,
Трећи програм радио Београда 2003; Трета програма на радио Скопје.
106. Пол Лаберан: *Математика и марксизам*,
Трећи програм радио Београда 2003; Трета програма на радио Скопје.
107. Жан Дезанти: *Шта је то епистемолошки проблем?*,
Трећи програм радио Београда 2003.
108. Пол Муи: *Математика и филозофски идеализам*,
Трећи програм радио Београда, 2003; Трета програма на радио Скопје.
109. Л. Колаковски: *Како је истина могућа без Бога? Мој одговор: Никако*,
Теме, Ниш, бр. 3/2007.
110. К. Накатоми: *О синтези теоријае релативитета и квантне теорије*,
Теме, Ниш, бр. 3/2007.
111. В. П. Гриценко, Т. Ју. Даниљченко: *За маргинални теми и појмовни лакуни во современата домашна философија*,
Философија 24 2008, Скопје.
112. К. Накатоми: *За синтезата на теоријата на релативитетот и квантната теорија*,
Филозофија, Скопје 2008 (у припреми).

7. VARIA

113. *Михаило Маркович. Разговор с философом*,
Дискурс Пи, Екатеринбург 2007 (Руссија), с. 67 – 70.
114. *Лажбницова (кратка) биографија*;
уз дело: *Нови огледи о људском разуму*, БИГЗ, Београд 1995, с. 475 – 478.

**MILAN TASIĆ: PHILOSOPHER OF SCIENCE
AND PHILOSOPHICAL TRANSLATOR****Summary**

The text provides a concise biography with an extract from bibliography of Milan Tasić, full professor of Teacher Training Faculty (in Vranje) of the University of Niš, the known Serbian philosopher of science, more precisely of philosophy of mathematics and philosophical translator. Professor Tasić obligated Serbian philosophy with some valuable books and papers on philosophy of mathematics and especially with translations of books and articles of Aristotle, St. Augustine, Aquinas, Leibniz, Spinoza, Descartes, Voltaire, Popper, Kołakowski, ... He translates from Greek, Latin, French, English, Russian and Macedonian language.

Key Words: Milan Tasić, Philosophy of Science, Philosophy of Mathematics, Philosophical Translation, University of Niš